centrum
ekonomických a tržních
analýz

Role (super)regionů v ekonomice 21. století

Ing. Aleš Rod, Ph.D.

10.6.2025, Plzeň

Úvod: Otevírat se v době, kdy se všichni stahují?

Homeland economics je ekonomický přístup, který klade důraz na podporu domácí výroby, soběstačnosti a strategické autonomie i za cenu omezení mezinárodního obchodu.

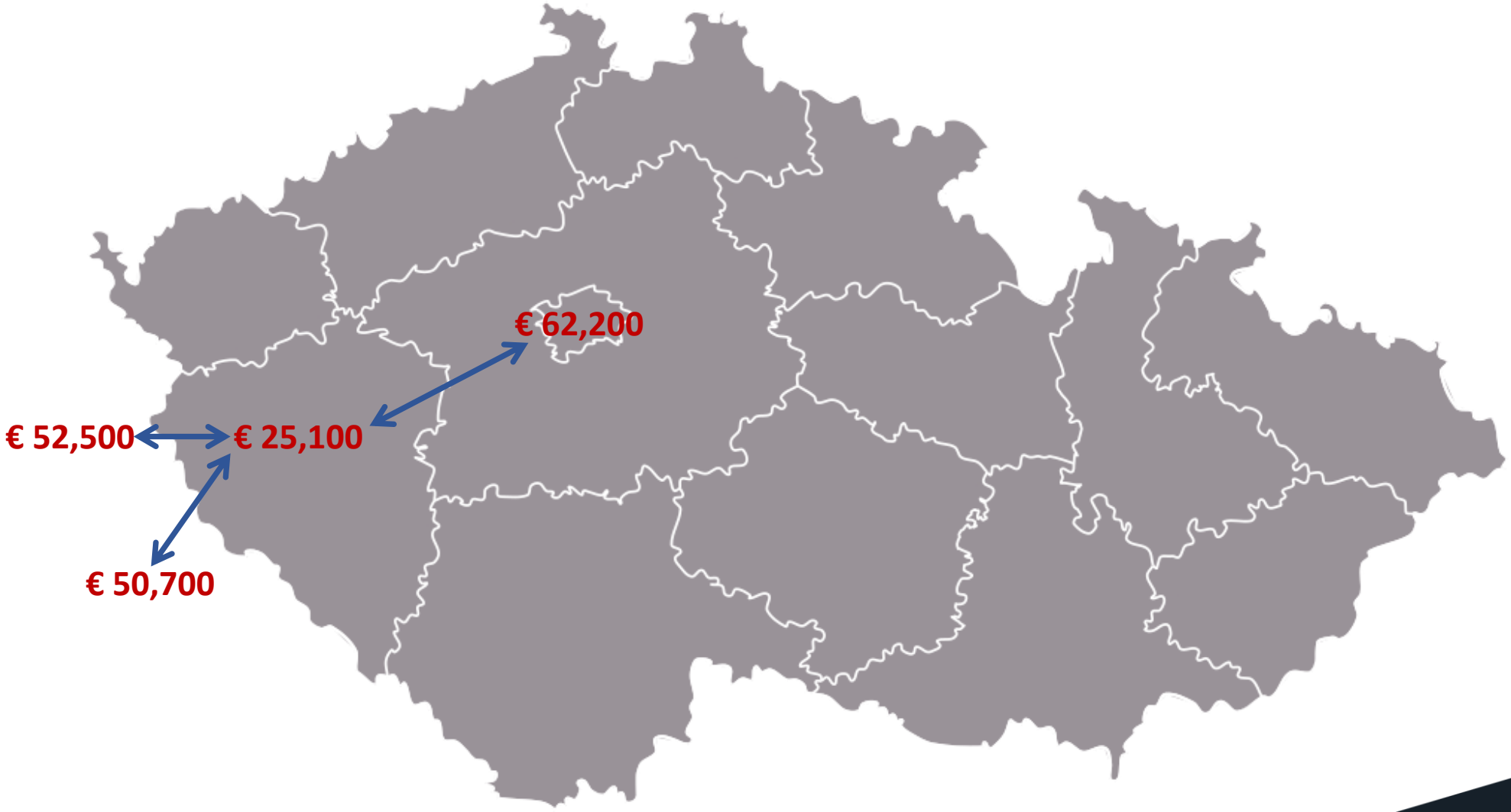
Úvod: Otevírat se v době, kdy se všichni stahují?

Homeland economics je ekonomický přístup, který klade důraz na podporu domácí výroby, soběstačnosti a strategické autonomie i za cenu omezení mezinárodního obchodu.

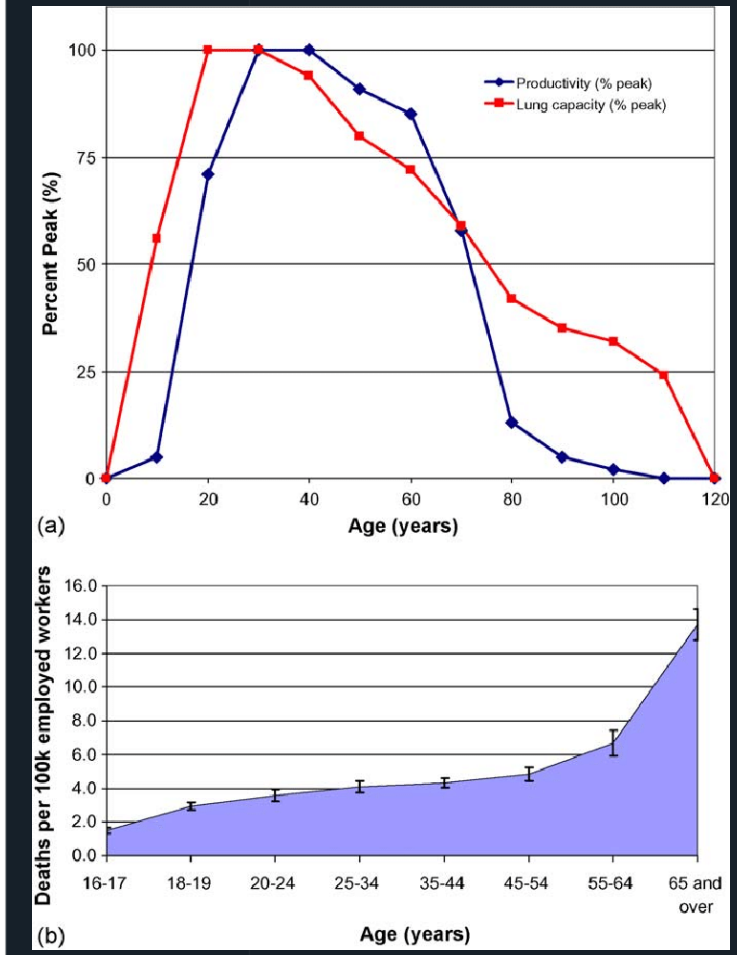
Důsledky stávajících trendů:

- Tlak na domácí průmysl, reshoring, protekcionismus
- Nejistota v dodavatelských řetězcích, geopolitická rizika
- ČR: nízká produktivita, exportní závislost, demografické stárnutí, politická nestabilita
- Teze: Regiony musí budovat mosty, ne čekat na pokyny

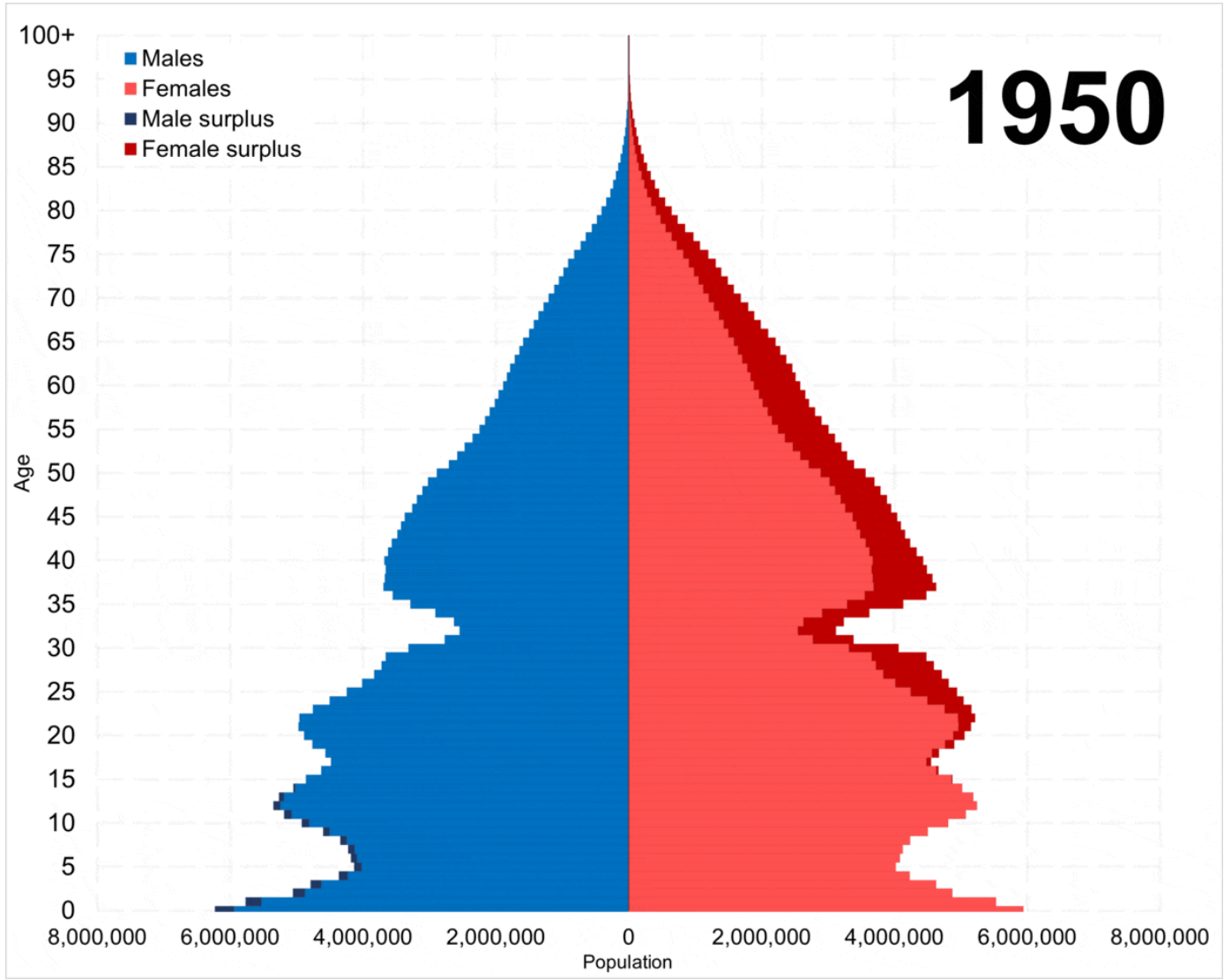

€ 62,200
€ 52,500
€ 25,100
€ 50,700

Demografie a produktivita: Tichá dvojitá krize

- Stárnutí obyvatelstva i v Plzeňském kraji (9. nejvyšší počet obyvatel, 12. nejvyšší podíl dětí)
- Stagnace produktivity práce (nízká nezaměstnanost, málo pracovní síly, pomalá automatizace…)
- Generační odměna podnikání => významné změny ve struktuře mikroekonomik
- Odliv mladých lidí z regionů, pokračující trend urbanizace (Plzeň jádrová oblast)
- Dopady na veřejné rozpočty: školství, doprava, zdravotnictví

United States Health report

1950
Males
Females
Male surplus
Female surplus
100+
95
90
85
80
75
70
65
60
55
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
Age
8,000,000
6,000,000
4,000,000
2,000,000
0
2,000,000
4,000,000
6,000,000
8,000,000
Population

Proč právě superregiony? A proč teď?

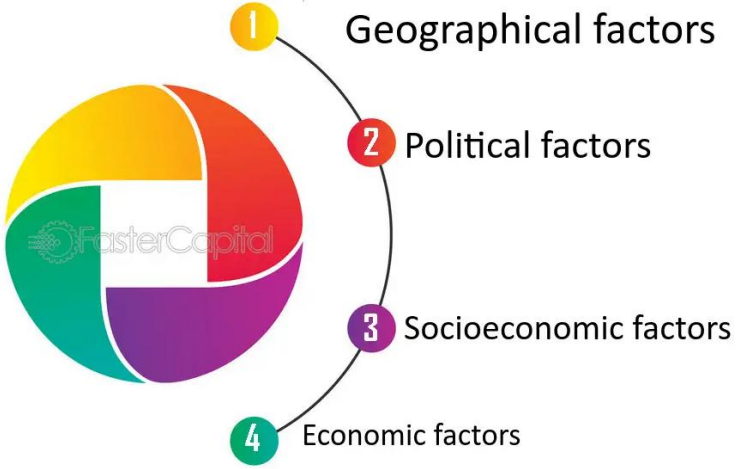
Decentralizace odpovědnosti bez odpovídajících prostředků

Infrastruktura a kapitál jsou v regionech, ne ve sněmovně nebo senátu

Soutěž mezi ekosystémy – ne mezi národními ekonomikami

Aktivace investic do VŠ, infrastruktury, zdravotnictví (**výplata dividendy!)**

Region jako hybatel změn (Pareto a pozornost => 80:20)

Co je to vlastně superregion?

Funkční struktura propojující ekonomiku, znalosti a kvalitu života

Nejde o velikost, ale o funkčnost a propojenost

Typické znaky:		
Ekonomická masa, specializace a značka	Spolupráce mezi aktéry (VŠ, firmy, veřejná správa)	Infrastruktura, talent, institucionální kapacita

1. **Ekonomicky silný celek.**
2. **Funkčně propojený ekosystém (obslužnost).**
3. **Infrastrukturně a dopravně napojený zdroje bohatství.**
4. **Specializovaný a profilovaný k přidané hodnotě.**
5. **Institucionálně fungující region (bez bariér rozvoje).**

Plzeňský kraj – kde jsme a kam se můžeme dostat

Má: průmysl, univerzita, export, infrastruktura, napojení na Německo…

Chybí: strategická specializace, síťová spolupráce a synergie se sousedy, odvaha

Cíl: od správy ke strategii, od čerpání k tvorbě hodnoty => vznik superregionu

ZDROJE RŮSTU EKONOMIKY V 21. STOLETÍ

TECHNOLOGICKÝ POKROK
Umělá inteligence, automatizace, big data.

GLOBALIZACE
Mezinárodni obchod, globální trhy.

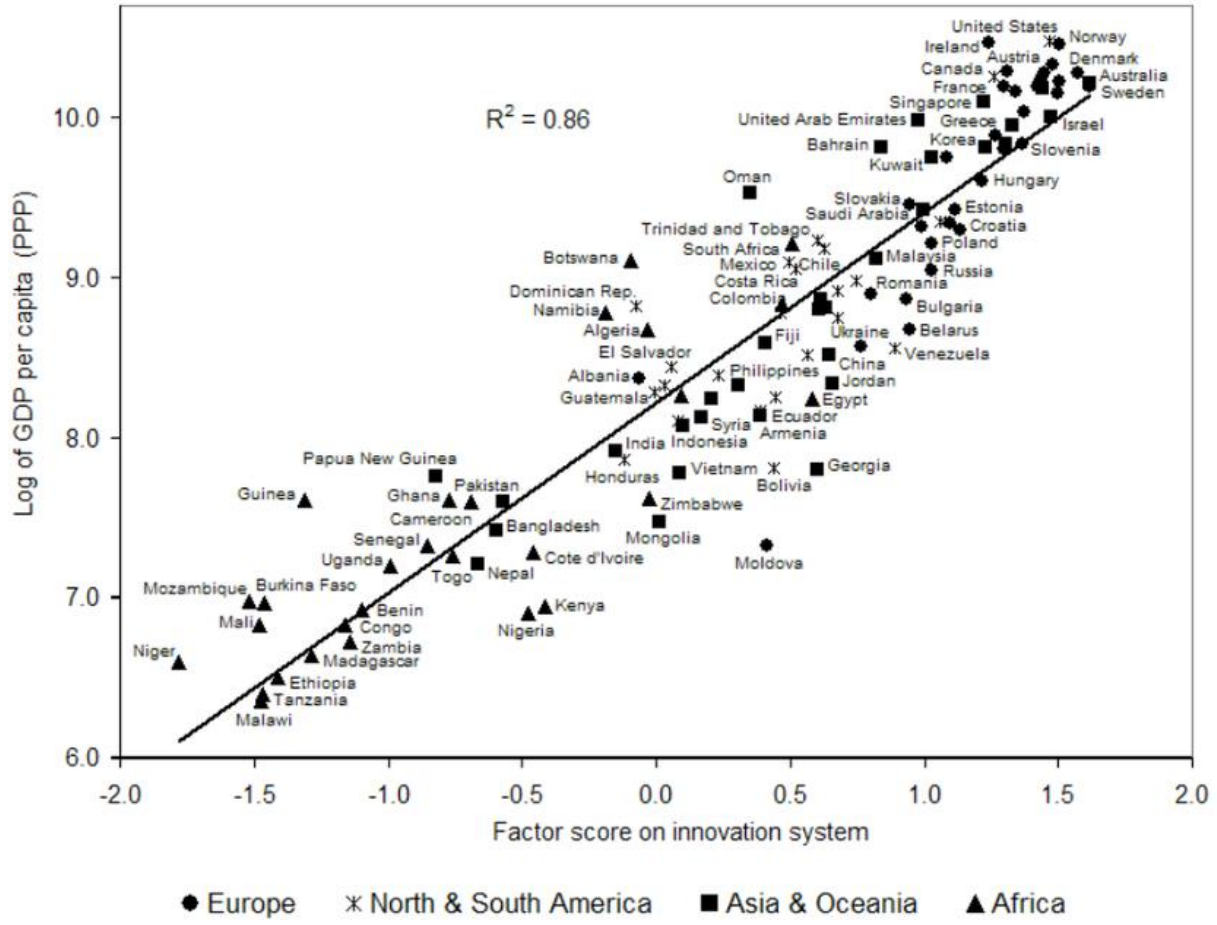
LIDSKÝ KAPITÁL
Vzdělávání, kvalifikace pracovní sily.

DEMOGRAFICKÉ ZMĚNY
Rúst střední třídy, urbanizace.

UDRŽITELNÝ ROZVOJ
Obnovitelné zdroje, cirkulární ekonomika.

PODNIKÁNÍ
Startupy, rizikovy kapitál.

VLÁDNÍ POLITIKY
Infrastruktura, fiskální stimuly.

Co dělají jiní?

Vymezit vlastní hospodářskou specializaci
→ Region musí identifikovat silné stránky a rozvíjet odvětví, kde může být špičkou – např. automatizace, zdravotní technologie…

Propojit výzkum, vzdělávání a byznys do jednoho ekosystému
→ Nestačí mít univerzitu nebo firmy – je třeba vytvořit trvalé vazby a platformy pro spolupráci a přenos znalostí.

Investovat do infrastruktury a kvality života
→ Superregion přitahuje talenty – musí být dostupný (i digitálně), s kvalitními službami, bydlením a veřejným prostorem.

- **Posílit institucionální kapacitu a strategické řízení**
→ Region musí umět definovat vizi, realizovat rozvojové plány, efektivně čerpat investice a měřit dopady politik.

Katowice
z těžby k IT a kultuře

Eindhoven
Brainport a propojení znalostí

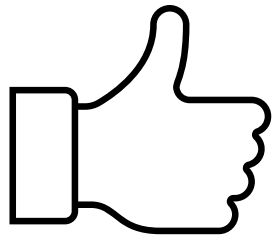
Graz
Zelená technologická transformace

Společné znaky:

1. Strategie
2. Měřitelný cíl
3. Koordinace

Závěr: Odvaha je nová regionální strategie

- Superregiony nevznikají z Prahy, ale zevnitř regionů
- Superregiony netvoří legislativa nebo strategie, ale akce v čase a místě
- Potenciál Plzeňského kraje je nesporný => zdroje, poloha, know-how, infrastruktura
- Klíčová je:
  - spolupráce
  - strategie
  - odvaha jednat

OTÁZKA NA ZÁVĚR: Co kraj uděláte v příštích 12 měsících?

Děkuji za pozornost!

Ing. Aleš Rod, Ph.D.

ales.rod@eceta.cz

+420 608 939 645